



# РАХУНКОВА ПАЛАТА

---

## РІШЕННЯ

від 13 березня 2018 року № 5-5

м. Київ

### **Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації**

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації. За результатами розгляду Рахункова палата

### **ВСТАНОВИЛА:**

1. Станом на 01.03.2018 **виконання робіт 5-го пускового комплексу першої черги** за проектом “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” (далі – проект реконструкції) **завершено**. Проте **термін їх завершення неодноразово переносився**, що, зокрема, **відтермінувало виконання зобов’язань Україною з підготовки майданчика для початку робіт, які здійснюватимуться за рахунок кредитних коштів Японського агентства з міжнародного співробітництва**.

Фінансування виконання робіт у межах пускових комплексів 1-4, 8 і 9 (у частині дезінфекції) Японським агентством з міжнародного співробітництва в сумі **108193 млн японських єн не розпочато**. Вибірка кредиту **не розпочалася**. Впродовж двох років **триває тендерна процедура з японською стороною щодо залучення коштів кредиту на консультаційні послуги** (Консультант 2). Консультант 2 має розглянути тендерну документацію, здійснювати підтримку при проведенні тендерної процедури на закупівлю робіт із будівництва. **Станом на 01.03.2018 не розпочалося запланованого надання консультаційних послуг**.

З ініціативи японської сторони **продовжено також термін виконання завдання щодо робочої документації** за проектом модернізації Бортницької станції аерації (далі – БСА) у рамках реалізації проекту реконструкції, що

триває з 2015 року, за кошти технічної допомоги (1619,3 млн японських єн). Станом на 01.03.2018 **робоча документація на 1-4 пускові комплекси першої черги проекту реконструкції та тендерна документація на визначення підрядника з виконання робіт на об'єкті, які розроблялися Консультантом 1 за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, ПрАТ “Акціонерна компанія “Київводоканал” (далі – Київводоканал) в повному обсязі не передані.** Підтверджувальний документ стосовно передачі документації відсутній.

**Джерела фінансування другої черги проекту реконструкції станом на 01.03.2018 не визначені.**

2. У 2016–2017 роках із виділених Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) з державного бюджету за КПКВК 2751520 на реалізацію проекту реконструкції 115,1 млн грн використано 106,6 млн гривень. При цьому через неефективні управлінські рішення з боку учасників бюджетного процесу (Мінрегіону, Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), Київводоканалу) у 2016–2017 роках до державного бюджету повернено як невикористані 8,5 млн гривень.

На рахунку Київводоканалу протягом 2016 року щомісяця накопичувалися та залишалися невикористаними від 3,2 до 7,0 млн грн, а в окремі місяці – від 23,1 до 26,1 млн грн, упродовж 2017 року – від 8,7 до 13,4 млн гривень. Володіючи даними про постійне відтермінування Київводоканалом строків закінчення будівельних робіт та наявні невикористані значні фінансові ресурси, Мінрегіон і Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) (далі – Департамент ЖКІ) не ухвалили належних управлінських рішень для забезпечення ефективного управління бюджетними коштами.

Використання коштів державного бюджету, спрямованих у 2016–2017 роках на реалізацію робіт 5-го пускового комплексу першої черги проекту реконструкції, здійснювалося за відсутності внутрішнього контролю та аудиту з боку Мінрегіону як головного розпорядника бюджетних коштів за КПКВК 2751520 та Департаменту ЖКІ як розпорядника нижчого рівня.

Система внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів за ресурсами, виділеними на реконструкцію споруд очисних стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії про обробці та утилізації осадів БСА, фактично не діяла. Протягом 2016–2017 років питання використання бюджетних коштів на виконання будівельно-монтажних робіт з реалізації проекту реконструкції жодного разу на колегіях Мінрегіону не розглядалося. Слід вказати, що в грудні 2016 року на засіданні Колегії Мінрегіону було розглянуто питання реалізації проекту реконструкції, за результатами якого, зокрема, заступникові Міністра

Парцхаладзе Л.Р. та управлінню впровадження та моніторингу пріоритетних проектів будівництва Мінрегіону доручалося забезпечити затвердження скоригованого проекту у червні 2017 року.

**3. Правові та організаційні питання проведення реконструкції БСА та використання у 2016–2017 роках коштів державного бюджету для виконання робіт за проектом реконструкції нормативно-правовими актами врегульовані.** Створений відповідно до рішення наглядової ради Київводоканалу від 01.09.2014 відокремлений структурний підрозділ – Дирекція по реконструкції Бортницької станції аерації, в цілому забезпечує виконання функцій замовника з будівництва. Водночас **на загальнодержавному рівні комплексного підходу до вирішення проблем реконструкції БСА немає. Державна цільова програма, яка мала б сприяти розв’язання цих проблем, відсутня.** Локалізація питань технічного стану БСА, яка є однією із складових частин централізованої системи водовідведення міста Києва, лише на місцевому рівні **призводить до недостатнього контролю з боку держави за повнотою їх виконання.** Показник виконання заходів Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016–2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 17.03.2016 № 232/232, у частині реконструкції Бортницької станції аерації у 2016–2017 роках за рахунок коштів бюджету м. Києва **не перевищує 1 відс. планового програмного обсягу.**

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 851 затверджено Порядок щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання послуг на митній території України, які виконуються за угодами в рамках реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”. Однак **Уряду необхідно затвердити окремі нормативні документи з метою виконання Митного кодексу України,** яким для японських суб’єктів з реалізації проекту встановлено особливості.

Утворена Урядом для вирішення питань залучення під державні гарантії коштів для реалізації проекту реконструкції **Міжвідомча робоча група** на чолі з Віце-прем’єр-міністром України – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, до складу якої включено представників Мін’юсту, МЗС, Мінекономрозвитку, Мінфіну, Мінприроди, КМДА, у 2016–2017 роках **фактично не діяла. Жодне її засідання у цей період не проводилося,** а її персональний склад потребує оновлення.

**4. Мінрегіоном не вжито належних заходів** щодо усунення виявлених порушень і недоліків та забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту. Як наслідок, на момент проведення аудиту **недоліки не усунено. Київською міською**

державною адміністрацією питання підвищення відповідальності за управління та використання коштів державного бюджету на реалізацію проекту реконструкції **не розглядалося**. Рекомендації Рахункової палати виконано лише в частині забезпечення розпорядження майном. Затверджено договір іпотеки від 27.04.2016 з переліком будівель і споруд, які є складовою частиною нерухомого майна, що передається в іпотеку, а також подовжено строк дії договору користування майном БСА до 2055 року.

**Жодна з пропозицій Рахункової палати Департаментом ЖКІ в повному обсязі не реалізована. Незважаючи на існуючі ризики незавершення робіт 5-го пускового комплексу першої черги проекту реконструкції у 2016 році**, на які наголошувала Рахункова палата за результатами попереднього аудиту, **термін завершення робіт відтерміновано на рік (з 2016 на 2017 рік)**.

5. **Планування Мінрегіоном як головним розпорядником бюджетних коштів потреби за КПКВК 2751520 здійснювалося безсистемно, неодноразово змінювалася необхідна сума видатків**. При поданні до Мінфіну бюджетного запиту на 2016 рік **пропозиції та обґрунтування щодо необхідності бюджетних коштів на реалізацію проекту реконструкції Мінрегіоном взагалі не подавалися**. На стадії формування проекту Державного бюджету України на 2016 рік **не дотримано рекомендацій Мінфіну**. Як наслідок, пріоритетність і обґрунтованість капітальних видатків на реалізацію проекту реконструкції не розглядалися.

Пропозиції Київводоканалу щодо включення до проекту Державного бюджету України на 2017 рік за КПКВК 2751520 фінансування для закінчення робіт на 5-му пусковому комплексі проекту реконструкції подано до Мінрегіону лише наприкінці жовтня 2016 року.

Запроваджена Мінрегіоном і Департаментом ЖКІ у 2016–2017 роках система укладання договорів делегування дала можливість відсторонитися їм від виконання повноважень та функцій розпорядників бюджетних коштів. Департамент ЖКІ обмежився збором статистичних даних від Київводоканалу за узгодженою формою та передачею їх до Мінрегіону.

6. **У порушення Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903, будівельні роботи на 5-му пусковому комплексі проводилися за скоригованою проектною документацією, яка не перезатверджена**. Станом на 01.03.2018 відкориговану документацію розглядало ДП “Укрдержбудекспертиза”. **Зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 450-р “Деякі питання підготовки проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”**, яким затверджено проект реконструкції загальною кошторисною вартістю 19290,1 млн грн, **не внесено**. Аудитом засвідчено факт проведення робіт на 5-му пусковому комплексі одночасно

з проектуванням (внесення змін і доповнень до проектної документації стадії «робоча документація»). За результатами проведеного коригування робочої документації порівняно з документацією стадії «проект» загальна вартість робіт на 5-му пусковому комплексі збільшилася на 16,4 млн гривень. Обсяги фактично виконаних робіт після постійного коригування їх обсягів і вартості на 11133,2 тис. грн перевищили вартість робіт, визначену в проекті, який затверджено рішенням Кабінету Міністрів України.

Коригування проекту будівництва в цілому (у тому числі 5-го пускового комплексу) здійснювалося з урахуванням змін, доповнень, технічних і технологічних аспектів, запропонованих експертною групою Японського агентства міжнародного співробітництва (генеральний проектувальник у рамках розроблення робочої документації).

7. У порушення вимог пункту 5.3.2 ДСТУ при коригуванні проектної документації в рамках проекту реконструкції Київводоканалом використовувалися дефектні акти, які мають застосовуватися при проведенні окремих видів капітальних ремонтів. Загалом на підставі робочої документації, складеної на основі дефектних актів, виконано робіт на загальну суму 19283,1 тис. грн, які оплачено Київводоканалом у повному обсязі коштом державного бюджету.

У 2016–2017 роках встановлено численні випадки коригування актів виконаних робіт (форма КБ-2в) за минулі періоди, що свідчить про недоліки у здійсненні технічного нагляду під час виконання будівельно-монтажних робіт на БСА. Зазначене є недотриманням вимог пункту 5 Порядку здійснення технічного нагляду під час будівництва об'єкта архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903. Технічний нагляд у частині проведення перевірки відповідності виконаних будівельно-монтажних робіт проектним рішенням, а також відповідності обсягів виконаних будівельно-монтажних робіт у повному обсязі не забезпечено.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

#### **В И Р І Ш И Л А:**

1. “Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації” затвердити.

2. Присвоїти “Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації” гриф “Для службового користування”.

3. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації, поінформувати Верховну Раду України.

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

- забезпечити виконання положень розділу XXI Митного кодексу України щодо затвердження Урядом Порядку та обсягів ввезення товарів з визначенням їх кодів згідно з УКТ ЗЕД; Порядку та обсягів ввезення товарів (крім підакцизних), які ввозяться з метою реалізації проекту реконструкції у період його реалізації, а також Порядку ввезення, переліку та обсягів товарів, транспортних засобів комерційного призначення з визначенням їх кодів згідно з УКТ ЗЕД, які можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення, які ввозяться для використання під час виконання робіт та/або надання послуг у рамках реалізації проекту реконструкції;

- розглянути на засіданні профільного урядового комітету питання доцільності розроблення державної цільової екологічної програми, у межах якої передбачалося б виконання заходів з реконструкції споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництва технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації;

- з метою реалізації проекту реконструкції зобов'язати Мінфін, Київводоканал та Укрексімбанк вжити достатніх заходів для своєчасного і повного виконання умов Кредитного договору між Кабінетом Міністрів України та Японським агентством міжнародного співробітництва для проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації" від 15.06.2015 і Субкредитного договору для проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації" між Кабінетом Міністрів України, представленим Міністерством фінансів України, Публічним акціонерним товариством "Акціонерна компанія "Київводоканал" та Публічним акціонерним товариством "Державний експортно-імпорتنний банк України" від 16.12.2015, у межах наділених прав і обов'язків.

5. Надіслати рішення Рахункової палати про результати аудиту Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України і рекомендувати:

- розглянути доцільність існування Міжвідомчої робочої групи, що створена для вирішення питань залучення під державні гарантії коштів для реалізації проекту реконструкції; у разі необхідності оновити її персональний склад та забезпечити роботу;

- підготувати проект змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 450-р щодо виключення абзацу другого пункту 2, яким передбачено необхідність розгляду на засіданні Міжвідомчої робочої групи питання доцільності залучення міжнародних експертів;

- подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до проекту реконструкції в частині коригування обсягів та вартості робіт на 5-му пусковому комплексі, які будуть подані Київводоканалом.

6. Надіслати рішення Рахункової палати про результати аудиту Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) і рекомендувати:

- подати пропозиції щодо внесення змін до Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016–2020 роки у частині приведення обсягу фінансування підготовчих робіт 5-го пускового комплексу I черги проекту реконструкції за рахунок коштів Державного бюджету України у відповідність із виділеними бюджетними асигнуваннями;

- з метою комплексного вирішення питання технічного стану Бортницької станції аерації вжити належних заходів для фінансування та виконання Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016–2020 роки, які спрямовані на розв'язання проблем станції та каналізаційного господарства столиці в цілому.

7. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт ПрАТ “АК “Київводоканал” і рекомендувати:

- отримати від Консультанта 1 робочу документацію на 1-4 пускові комплекси та тендерну документацію на визначення підрядника з виконання робіт за проектом реконструкції і скласти відповідний підтверджувальний документ;

- подати до Мінрегіону пропозиції щодо внесення зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 450-р, яким затверджено проект реконструкції, у тому числі для 5-го пускового комплексу, з метою коригування обсягів і вартості робіт;

- після завершення процесу коригування проектної документації та її затвердження внести відповідні зміни до титулу будови об'єкта будівництва;

- неухильно дотримуватись умов Субкредитного договору для проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” між Кабінетом Міністрів України, представленим Міністерством фінансів України, Публічним акціонерним товариством “Акціонерна компанія “Київводоканал” та Публічним акціонерним товариством “Державний експортно-імпортний банк України” від 16.12.2015;

- вжити заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків та забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати із цього питання.

8. Рішення Рахункової палати, результати його розгляду об'єктами контролю оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати відповідно до закріпленого напрямку.

**Голова Рахункової палати**

**Р. М. Магута**